

عنوان مقاله:

چالشها و راهکارهای مدیریت پسماند در دو روستای تمین و پارود در سیستان و بلوچستان

محل انتشار:

یازدهمین همایش ملی بهداشت محیط ایران (سال: 1387)

تعداد صفحات اصل مقاله: 5

نویسندگان:

محمد رضا ناصری نیا - عضو مرکز تحقیقات ارتقا سلامت استان سیستان و بلوچستان

فاطمه رخشانی - دانشیار عضو هیات علمی دانشکده بهداشت و عضو مرکز تحقیقات ارتقا سلامت

گلپهار خدابنده - عضو مرکز تحقیقات ارتقا سلامت استان سیستان و بلوچستان

احمد علی کول - کارشناس بهداشت محیط و عضو مرکز تحقیقات ارتقا سلامت استان سیستان و بلوچستان

خلاصه مقاله:

در این بررسی که در حین اجرای مدیریت پسماند در دو روستای پارود و تمین انجام گرفته است با استفاده از نظرات مردم و آنالیز فیزیکی زباله های آنها سعی شده تا راهی علمی و عملی برای مدیریت زباله های روستا طراحی و اجرا گردد. لذا تهدیدها و فرصتهای که می تواند در برنامه های مشابه بوجود بیاید مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در این بررسی از 3 روش برای رسیدن به نتایج استفاده گردید. 1- شناخت فرهنگ رفتاری ساکنین قبل از مداخله بصورت مقطعی-توصیفی، 2- آنالیز فیزیکی پسماندهای تولیدی یک هفته 101 خانوار و 3- بررسی نگرش مردم در حین مداخله که با استفاده از روش کیفی بحث متمرکز گروهی انجام گرفت. برای تکمیل پرسشنامه پرسشگران محلی آموزش دیده به درب خانه ها مراجعه و ضمن مصاحبه و تکمیل پرسشنامه به هر خانوار 2 کیسه پلاستیکی به رنگهای متفاوت برای تفکیک زباله تحویل دادند. زباله های تولیدی یک هفته خانوار جمع آوری و تجزیه فیزیکی شد. سپس بر اساس شواهد به دست آمده از این دو بررسی، الگوی مدیریت پسماند طراحی و به دهیاری پیشنهاد شد که دهیاری نیز آن الگوها را در کنار آموزشی که همراه با یک پمفلت به مردم داده می شد اجرا نمود. در زمان پرسشگری حدود 25% ساکنین هر دو روستا بیان داشته بودند که پسماندهای دفعی آنها بیشتر فضولات دامی است تا پسماندهای غذایی و در همین رابطه 76% از ساکنین پارود و 53% از ساکنین تمین اظهار داشته بودند که باقیمانده غذا و اصولا پسماندهای هفتگی نشان داد که 70% زباله تولیدی در تمین 74% پسماند دفعی در پارود از نوع فساد پذیر می باشد. تفکیک پسماندهای غیر آلی نیز نشان داد که حجم زباله های خشک به حدی است که در صورت تفکیک و یافتن بازار فروش می تواند علاوه بر خارج کردن حجمی معادل 15% زباله های دفعی فعلی از جریان پسماند ها، درآمدی را نیز برای دهیارها فراهم سازد. در روستای تمین یک سایت خانگی بزرگ به عنوان نمونه و الگو از اعتبارات دهیاری تهیه شد و در کنار چند باغچه گذاشته شد و آموزش لازم هم به مردم داده شد اما ساکنین همجوار گذشته از آنکه پسماندهای خود را در آن نریختند هر روز متقاضی جابجایی آن بودند. سایت عمومی نیز بعد از اینکه چند بار محل آن تغییر داده شد در آخر به علت اختلافات ملکی ساکنین و توجیحات شورای روستای مذکور معوق باقی ماند. در پارود نیز علیرغم توزیع سطل های زباله به 2 رنگ برای تفکیک زباله از مبدا و همچنین ایجاد سایت عمومی برای تبدیل پسماند به بیوکمپوست به دلایلی موفقیت چندانی حاصل ننموده است. این تجربه نشان داد که در اجرای برنامه های مدیریت پسماند، دهیاری یک سازمان مشاور تنها می تواند یک مدل مناسب و بر اساس شواهد را پیشنهاد کند و در کنار آن به مردم نیز آموزش دهد اما اینکه این آموزشها اثر داشته باشد یا طرح با موفقیت کامل اجرا شود علاوه بر نیاز به زمان بیشتر برای فرهنگ سازی به دلیل اینکه حل بسیاری از موانع سر راه به سایر بخشهای توسعه بر میگردد از عهده دهیاری یا سازمان مشاور خارج است و باید این کار با مشارکت سایر سازمانهای توسعه و با استمرار پی گیری شود تا به نتیجه برسد.

کلمات کلیدی:

مدیریت پسماند، چالشها و راهکارها، تمین و پارود

